

Dhr. T. Pouw
Middenweg 14 A
1394 AK Nederhorst den Berg

Datum: 28 november 2014
Behandeld door: Johan Zwanenburg
Ons kenmerk: P2014/73
Uw kenmerk:

Beschermde flora en fauna perceel C4690

Randweg te Nederhorst den Berg

Quickscan in het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van de familie Pouw is een quickscan van beschermde flora en fauna uitgevoerd op het kadastrale perceel Nederhorst den Berg, C 4690, gelegen ten noordwesten van de Randweg. Aanleiding is de geplande bouw van twee huizen, een paardenstal en een kapschuur en de aanleg van een 'buitenbak'. Het doel van de quickscan is het beoordelen van de effecten van deze inrichting op beschermde flora en fauna in het gebied. In de voorliggende notitie wordt ingegaan op het voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied, de te verwachten effecten van de inrichting op deze soorten, de wenselijkheid voor nader onderzoek en de noodzaak van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

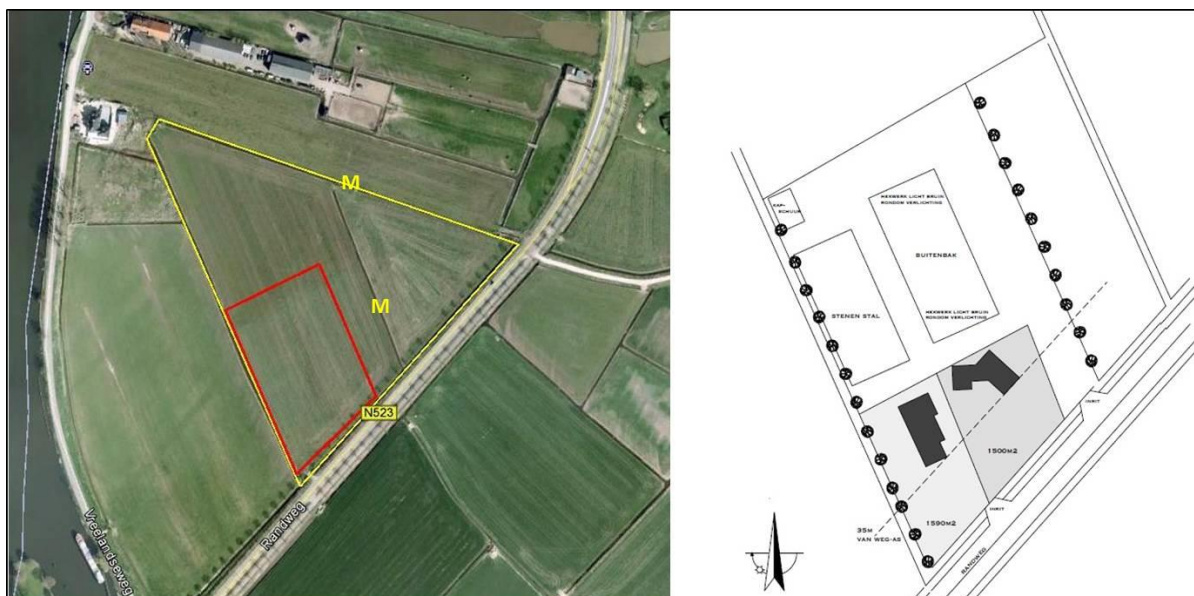
Aanpak

Er heeft een éénmalig gebiedsbezoek plaatsgevonden op 20 november 2014 waarbij naar beschermde soorten is gezocht en de geschiktheid van het terrein voor deze soorten is beoordeeld. Daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten geraadpleegd in literatuur zoals verspreidingsatlassen en internet.

Gebiedsbeschrijving en maatregelen

Het perceel bestaat uit agrarisch productiegrasland met sloten. De bodem bestaat uit klei en de grondwaterstand ligt op ongeveer 0,5 meter onder maaiveld. Langs de noordoostelijke sloot zijn recent knotwilgen geplant. Langs de Randweg staan opgesnoeide essen.

In figuur 1 links is het perceel geel omlijnd. De bebouwing en andere inrichting vindt plaats binnen het rode vlak. Rechts is de geplande inrichting weergegeven. Zoals al vermeld worden twee huizen, een paardenstal en een kapschuur gebouwd en een 'buitenbak' aangelegd. Aan de oost en westzijde wordt een bomenrij geplant. Waarschijnlijk gaat het om knotwilgen. Deze inrichtingsmaatregelen vinden plaats in het huidige grasland. De sloten blijven ongemoeid, afgezien van de aanplant van bomen op de oostoever van de westelijke sloot. Bij deze beoordeling is er van uit gegaan dat de inrichting geen andere effecten op de sloten zullen hebben zoals een toename van belasting met meststoffen door afwatering middels greppels of buizen of onbedoelde oppervlakkige afstroming.

Figuur 1: Onderzoeksgedie C 4690 ten zuiden van Nederhorst den Berg. Het onderzochte perceel is geel omlijnd, de inrichting (zie inzet) vindt binnen de rode contour plaats. De vindplaatsen van de kleine modderkruiper zijn met een M aangegeven. (ondergrond Google Maps).

Figuur 2: Het perceel vanuit de oostpunt naar het westen kijkend. Links de bermsloot langs de Randweg.

Beschermde soorten

De Flora en faunawet onderscheidt drie beschermingsregimes en de beschermde soorten zijn daarbij verdeeld over drie corresponderende tabellen. Het lichte beschermingsregime betreft 'algemeen beschermde' soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. In het geval van een ruimtelijke ontwikkeling zijn effecten op deze soorten vrijgesteld van de Flora- en faunawet. Onder een streng beschermingsregime vallen de soorten die opgenomen zijn in tabellen 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Met deze soorten moet expliciet rekening worden gehouden en wanneer ernstige effecten niet te vermijden zijn, moet volgens een gedragscode worden gewerkt (indien gedragscode, vrijstelling tabel 2) of een ontheffing worden aangevraagd (tabel 3).

Deze notitie gaat uit van de actuele wetgeving, maar de nieuwe Wet Natuurbescherming is in voorbereiding. Deze nieuwe wet kan in de looptijd van het project van kracht worden. Het Ministerie van EZ gaat op dit moment nog uit van inwerkingtreding half 2015. In het huidige wetsvoorstel verandert er in grote lijnen niet heel erg veel, maar op niveau van specifieke projecten en gebieden kan het toch wel flinke consequenties hebben. Zo lijkt vooral Tabel 2 met beschermde soorten uit de Flora- en faunawet flink te wijzigen op het gebied van planten. Dit is echter nog verre van definitief. Op het moment dat de nieuwe wet door beide Kamers is behandeld en goedgekeurd, zal de inhoud van de nieuwe wetgeving pas duidelijk genoeg zijn om te kunnen toetsen. Alle dan lopende projecten zullen dan nog aan de nieuwe wetgeving en de overgangsregeling getoetst moeten worden.

Flora

De begroeiing van de planlocatie bestaat uit intensief productiegasland met hoofdzakelijk Engels raaigras. Meest interessante soorten zijn holpijp, slanke waterkers en pijptorkruid aan en in de sloten, die kwelinvloed aangeven. Hier is op zich ook de zwanenbloem te verwachten, maar deze was nu na het slootschonen niet meer waarneembaar. De zwanenbloem is een 'algemeen beschermde' soort van FFwet Tabel 1. Andere algemeen beschermde soorten zijn niet te verwachten. Strenger beschermde soorten (FFwet Tabel 2 en 3) komen beslist niet voor.

Er is geen aanvullend onderzoek of een ontheffing nodig voor planten.

Grondgebonden zoogdieren

Het intensieve grasland vormt voor de meeste zoogdieren geen geschikt biotoop. De woelrat, mol en haas kunnen hier wel voorkomen. Dit zijn 'algemeen beschermde' soorten (FFwet Tabel 1). Molshopen zijn overigens niet aangetroffen. Het belang van de planlocatie voor deze soorten is zeer beperkt.

Voor de grondzoogdieren is het niet nodig aanvullend onderzoek uit te voeren aan te vragen.

Vleermuizen

Vleermuizen vliegen en jagen bij voorkeur langs beplanting en verblijven in gebouwen of boomholten. Het weideperceel heeft voor vleermuizen niet of nauwelijks betekenis. De essenbeplanting langs de Randweg zou een vliegroute kunnen vormen, maar is daarvoor niet optimaal geschikt door de open structuur van deze laan. Van de geplande inrichting zijn daarom geen negatieve effecten op vleermuizen te verwachten.

Er is geen aanvullend onderzoek of een ontheffing nodig voor vleermuizen.

Vogels

Wanneer tijdens de bouw reeds vogels op de planlocatie en directe omgeving broeden, kunnen deze worden verstoord. Verstoring van broedgevallen wordt door de Flora- en faunawet niet toegestaan.

De werkzaamheden dienen daarom buiten het broedseizoen te beginnen. In dit biotoop is 1 maart tot 15 juli de relevante broedperiode. Wanneer voor het broedseizoen is begonnen zullen de vogels hun nestplaatskeuze hierop afstemmen en kan wel tijdens het broedseizoen worden gewerkt zonder vogels te verstoren. Er moet dan wel voorkomen worden dat er op het bouwterrein alsnog vogels gaan nestelen. Het werk moet daarom niet voor een langere periode (meer dan enkele dagen) stil komen te liggen.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek is een meerkikker aangetroffen. Daarnaast zijn de bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad hier te verwachten. Het weiland van de planlocatie vormt echter geen belangrijk habitat voor deze soorten en de sloten blijven ongemoeid. De bovengenoemde soorten zijn 'algemeen beschermde' soorten van FFwet Tabel 1.

Van de streng beschermde soorten amfibieën van FFwet Tabel 3 is de rugstreeppad uit de omgeving van Nederhorst den Berg bekend. Rugstreeppadden zijn vooral pioniers die zich thuis voelen in vergraven terreinen met ondiepe plasjes waar zij zich kunnen voortplanten en zich in de losse grond kunnen ingraven. De soort wordt daarom vaak bij bouwlocaties aangetroffen. Daarnaast kan deze pad ook stabiel voorkomen in sommige veenweidegebieden en leeft dan vooral nabij bebouwing en minder in de open weilanden. Het grasland op kleigrond van de planlocatie vormt geen geschikt landhabitat en de kans dat de sloten voor de voortplanting worden gebruikt is nihil omdat daar bij voorkeur greppels worden gebruikt die tijdelijk water bevatten. Gezien de waarnemingen in de omgeving is het niet uit te sluiten dat zwervende rugstreeppadden (tijdelijk) in het plangebied aanwezig zijn. Tijdens de bouw kunnen aantrekkelijke plekken voor de padden ontstaan in de vorm van plasjes en los zand. Met name bij eventuele plasjes moet voorkomen worden dat de rugstreeppad hier haar eisnoeren afzet. Het is belangrijk te voorkomen dat water stageert en plassen vormt. Zelfs plasjes van enkele centimeters diep die enkele dagen staan, kunnen door de rugstreeppad gebruikt worden.

De heikikker (FFwet Tabel 3) komt voor in oostelijker gelegen gebieden op de overgang van de heuvelrug naar het Vechtplassengebied. In het plangebied is de heikikker niet te verwachten.

De ringslang (FFwet Tabel 3) komt in de regio op veel plaatsen voor. Het gaat dan om waterrijke natuurgebieden, brede oeverzones van wateren en spoordijken. Het plangebied is weinig geschikt voor de ringslang, maar af en toe een op kikkers jagend dier bij de sloten is niet geheel uit te sluiten. Vaste verblijfplaatsen zijn niet aanwezig. De ingrepen hebben geen effect op de ringslang.

Voor amfibieën en reptielen is het niet nodig aanvullend onderzoek uit te voeren of een ontheffing aan te vragen.

Vissen en ongewervelden

Van de vissen is de kleine modderkruiper (FFwet Tabel 2, zie foto) tijdens het veldbezoek op twee locaties aangetroffen. De vindplaatsen zijn in figuur 1 aangegeven.

Bij het bouwen blijven sloten ongemoeid en de sloten waar de kleine modderkruiper is gevangen liggen buiten het werkterrein. Er is daarom geen sprake van het verstoren van de kleine modderkruiper of vaste verblijfplaats daarvan.

Een andere streng beschermde vissoort die veel in poldersloten voorkomt is de bittervoorn (FFwet Tabel 3). Deze soort wordt in deze omgeving echter weinig waargenomen en is ook tijdens het

veldbezoek niet aangetroffen. Het voorkomen van de bittervoorn is niet helemaal uit te sluiten, maar ook dan heeft de inrichting geen negatief effect op deze soort.

Van de beschermde ongewervelden komt de platte schijfhoren (FFwet Tabel 3) hier en daar in de regio voor. Dit in Europa zeldzame waterslakje leeft in schoon en voedselrijk, maar niet eutroof, water met een rijke begroeiing van

Figuur 3: kleine modderkruiper

waterplanten met drijvende bladeren en ondergedoken waterplanten. In de sloten bij de planlocatie groeien geen drijfbladplanten en het water is waarschijnlijk eutroof. Het aanwezige habitat is dus niet optimaal. Toch is het niet uit te sluiten dat de platte schijfhoren in de sloten naast de planlocatie voorkomt. Omdat geen ingrepen in de sloten zelf plaatsvinden en aangenomen wordt dat geen vermessing zal plaatsvinden, zijn directe effecten op individuen niet te verwachten.

Voor de vissen en ongewervelden is het niet nodig aanvullend onderzoek uit te voeren of een ontheffing aan te vragen.

Conclusies

In het plangebied komt de kleine modderkruiper (FFwet Tabel 2) in sloten voor. Van andere strenger beschermde soorten van FFwet Tabel 2 of 3 zijn zwervende exemplaren van de rugstreeppad en ringslang niet uit te sluiten, maar deze soorten hebben hier geen vaste verblijfplaatsen. Er is een zeer kleine kans dat de platte schijfhoren aanwezig is.

Al deze soorten zijn aan de sloten gebonden en niet aan het grasland waar de ingrepen zullen plaatsvinden. De sloten worden naar verwachting niet door de inrichting beïnvloed. Negatieve effecten op streng beschermde soorten zijn daarom uit te sluiten.

Om conflicten met de Flora- en faunawet te voorkomen is het volgende noodzakelijk:

- Werk buiten het broedseizoen (1 maart – 15 juli) of begin voor de start daarvan, voordat vogels een nestplaats gaan zoeken.
- voorkom dat op de bouwlocatie waterplassen ontstaan, om te voorkomen dat de rugstreeppad hierin eitjes afzet;

Daarnaast wordt aanbevolen om de lichtuitstraling van de rijbak naar de omgeving te beperken. Dit kan door de positionering van verlichting, de keuze van lamptype en armatuur en aanplant van afschermende beplanting. Ook wordt aanbevolen zorg te dragen dat er geen afspoeling plaats vindt van het erf op de omringende sloten, zodat de huidige waterkwaliteit kan worden behouden.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Johan Zwanenburg

Bronnen

- **Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. Van Delft (RAVON) (redactie). (2009).** De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- **Spitzen - van der Sluijs, A. M., R. Zollinger & A. C. van Rijsewijk. (2007)** Ecologisch onderzoek aan de rugstreeppad in de Noordoostpolder. RAVON, Nijmegen.
- Telmee.nl
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>